

Riktlinje för offentligt idéburet partnerskap i Borlänge kommun

Beslutad av kommunfullmäktige 2021-10-27

BORLÄNGE

Metadata om dokument

Dokumentnamn Riktlinje för offentligt idéburet partnerskap i Borlänge		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Borlänge kommun
Dokumentägare Kommundirektör	Dokumentansvarig Enhetschef Föreningskontor	Publicering www.borlange.se	
Författningsstöd Lägg in text			
Beslutad 2021-10-27	Bör revideras senast Välj datum	Beslutinsats Kommunfullmäktige	Diarienummer 2021/1850
Revidering 1 Lägg in datum och paragraf	Klicka eller tryck här för att ange text.		

Innehåll

Riktlinje för offentligt idéburet partnerskap i Borlänge kommun	0
Metadata om dokument	1
Innehåll.....	3
Inledning.....	4
Syfte	4
Vad är idéburet offentligt partnerskap?.....	4
Varför idéburet offentligt partnerskap?.....	4
När kan vi ingå ett idéburet offentligt partnerskap?.....	5
Idéburet offentligt partnerskap steg för steg	5
Arbetsgång.....	5
Vad ska avtal om IOP innehålla?	6
Offentligt kontrakt.....	6
Uppföljning och utvärdering	7
Bilaga 1	

Inledning

Civilsamhället har under lång tid lyckats fånga upp och identifiera behov på ett sätt som kan vara svårt för offentliga och/eller kommersiella aktörer att göra. Detta kan t.ex. bero på att idéburna organisationer har en förankring och förtroende hos dem som är i behov av tjänsterna de erbjuder.

Att hitta sätt för offentliga aktörer att samverka med idéburna organisationer kan därför vara ett framgångsrikt sätt att möta de komplexa problem vi står inför. *Idéburet Offentligt Partnerskap* (nedan kallat IOP) utgör ett alternativ till bidragsfinansierad verksamhet och/eller upphandling av civilsamhällesorganisationer. Denna samverkansform är dock förenad med en mängd regler och juridiska aspekter att ta hänsyn till. En utredning gällande möjligheterna för kommunen att arbeta med IOP gjordes i början av 2021 och resulterade i beslutet att ta fram en riktlinje som stöd i fortsatt arbete med IOP.

Riktlinjen är kommunövergripande och beslutas i kommunfullmäktige.

Syfte

Syftet med IOP är att kunna erbjuda långsiktiga villkor för en verksamhet som verkar för samhällsnyttan och där ett långsiktigt partnerskap med kommunen är önskvärt.

Syftet med denna riktlinje är att fastställa och beskriva ansvarsfördelningen inom kommunen, fastställa kriterier för när, hur och om ett partnerskap kan ingås samt beskriva hur processen går till.

Vad är idéburet offentligt partnerskap?

IOP är en modell för samverkan mellan offentliga och idéburna organisationer. IOP är ett alternativ när varken offentlig upphandling eller de traditionella föreningsbidragen fyller sitt syfte.

Utgångspunkten för denna samverkansform grundar sig i en ömsesidighet mellan parterna, där kommun och förening/organisation genom *dialog* kommer fram till vilken verksamhet som behövs för att arbeta med en specifik samhällsutmaning.

Viktigt att komma ihåg är att IOP bör vara ett komplement till, men inte ersätta kommunens föreningsbidrag.

Varför idéburet offentligt partnerskap?

Det kan finnas många skäl att inleda ett IOP, men en av de största fördelarna med denna samverkansform är den idéburna sektorns potential och närhet till de människor och de samhällsutmaningar kommunen vill ha hjälp med. En kommun kan ha svårt att ensam hantera komplexa samhällsutmaningar. Ett IOP erbjuder också den långsiktighet som så ofta behövs om en organisation ska kunna genomföra verksamhet med hög kvalitet.

När kan vi ingå ett idéburet offentligt partnerskap?

Ett IOP passar inte för alla verksamheter och alla idéburna aktörer. IOP bör med fördel ingås med redan väl etablerade idéburna aktörer som kommunen har en långvarig relation till.

Nedanstående kriterier ska helt eller delvis vara uppfyllda för att möjliggöra IOP:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen.
- Partnerskapet IOP bygger på ett gemensamt samverkansbehov och bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
- Partnerskapet IOP är ett led i ett politiskt program eller plan där civilsamhället lyfts fram som samarbetspartner.
- Verksamheten kan inte ses som en del av de normerade förenings- eller verksamhetsbidrag som kommunen kan erbjuda.
- Det finns inte en marknad eller en konkurrenssituation att vårda. Det finns inte privata företag som bedriver samma verksamhet på samma sätt eller med samma värden.
- Verksamheten detaljregleras inte från kommunens sida.
- Partnerskapet IOP är inte ett köp av tjänst eller verksamhet, utan en samfinansierad (pengar eller tid) insats eller verksamhet med ambitionen att utvecklas och fungera över tid.

I bilaga 1 finns ett schema över ställningstaganden vid IOP. Vissa av dessa överväganden kan komma att kräva juridisk expertis. Statens offentliga utredningar har tagit fram en vägledning för IOP med mer djupgående beskrivningar över de faktorer som kan vara betydelsefulla ur juridisk ståndpunkt. Vägledningen finns att hitta här:

<https://www.regeringen.se/4aeb00/contentassets/978c3f825a704a9696e10dbb5ce40086/ideburet-offentligt-partnerskap--vagledning-sou-201956.pdf>

Idéburet offentligt partnerskap steg för steg

Arbetsgång

1. En intresseanmälan om att ingå ett IOP lämnas till Föreningskontoret i Borlänge kommun.
2. Föreningskontoret gör sedan en bedömning om IOP är en lämplig finansieringsform för den aktuella verksamheten utifrån dessa riktlinjer. Om så är fallet lämnas ärendet över till den nämnd som är närmast berörd.
3. Berörd nämnd ansvarar för att ärendet bereds ytterligare utifrån rättsliga krav, finansiering och andra kriterier ovan. Dialog kring utformningen av partnerskapet inleds också med samarbetspart. Berörd nämnd fattar sedan beslut om *avsikt* att ingå avtal om IOP.
4. Berörd nämnd ansvarar tillsammans med sökande organisation för att ett avtal om IOP tas fram i enlighet med dessa riktlinjer.
5. Initiativtagande organisation och ansvarig nämnd fattar beslut om och undertecknar partnerskapsavtal.
6. Ansvarig nämnd ansvarar för att verksamheten följs upp som avtalat.

Vad ska avtal om IOP innehålla?

Det är viktigt att ett avtal om IOP formuleras på rätt sätt för att det ska klara juridisk granskning. Därför bör juridisk expertis alltid konsulteras i framtagandet av ett avtal.

Ett avtal om IOP bör generellt sett alltid innehålla följande:

- ✓ bakgrundsförutsättningar för avtalet
- ✓ värdegrund
- ✓ insatser och åtaganden
- ✓ mål
- ✓ ekonomi
- ✓ avtalstid
- ✓ omförhandling, hävning och tvist
- ✓ Uppföljning

Offentligt kontrakt

Ingåendet av ett IOP får inte innebära en anskaffning av en tjänst genom tilldelning av ett *offentligt kontrakt*. Om det rör sig om ett offentligt kontrakt gäller upphandlingsplikt.

För att det ska vara fråga om ett offentligt kontrakt krävs följande:

- Det ska vara ett avtal mellan två eller flera parter.
- Avtalet ska innebära att en överenskommelse har träffats mellan berörda parter.
- Avtalet ska röra en upphandlande myndighets anskaffning av en vara, tjänst eller byggentreprenad.
- Avtalet ska innebära att den upphandlande myndigheten gör ett val av leverantör (selektivitetskravet).
- Avtalet ska innehålla ekonomiska villkor vilket innebär att den upphandlande myndigheten erhåller en prestation mot vederlag och att det som anskaffas är av direkt ekonomiskt intresse för den upphandlande myndigheten.
- Avtalet ska innehålla rättsligt bindande skyldigheter av ömsesidigt bindande karaktär.

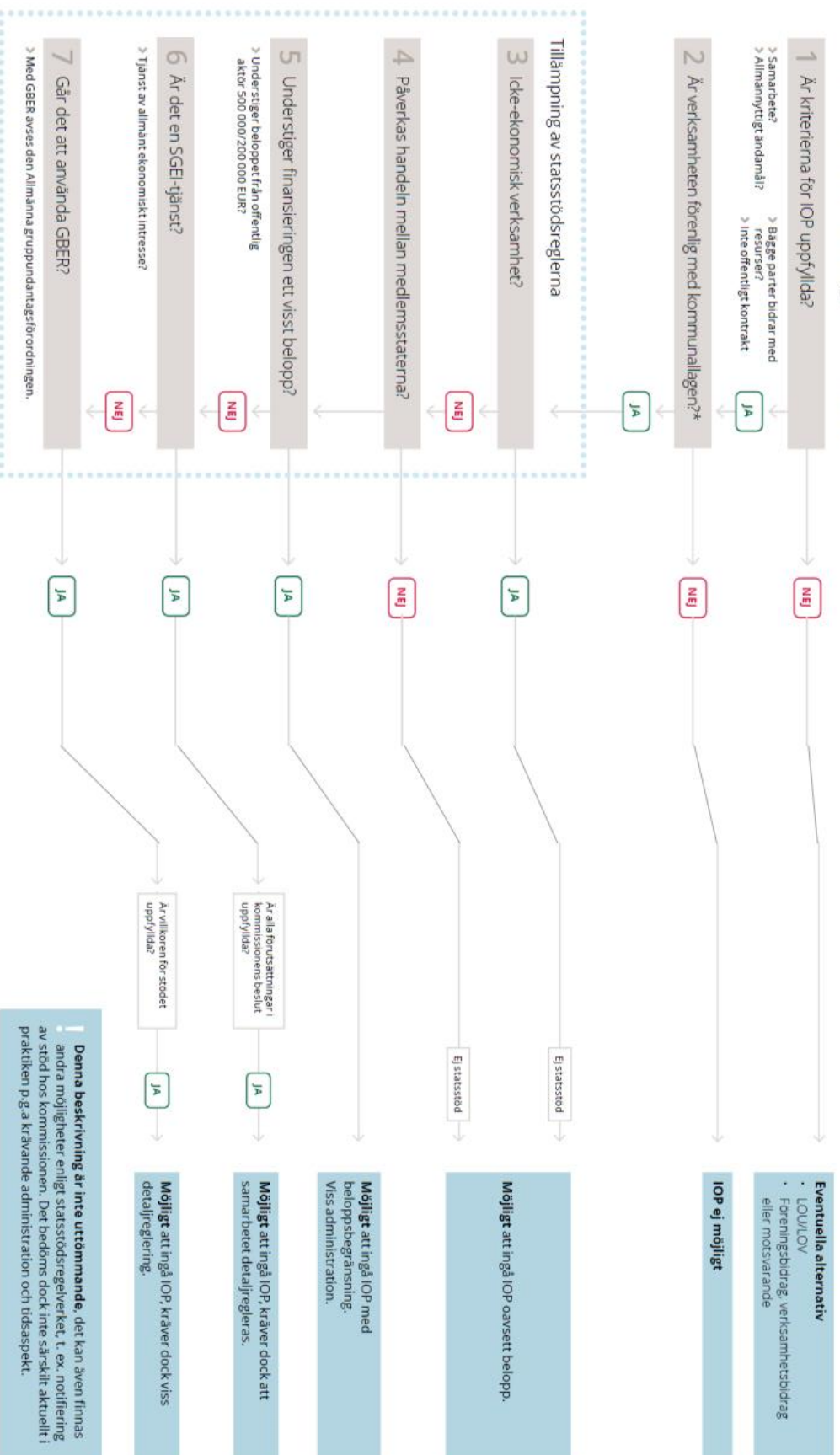
För att det ska röra sig om ett offentligt kontrakt krävs *dock att samtliga sex kriterier är uppfyllda*. Oftast kommer det vara de två sista punkterna som blir avgörande för om avtalet är ett offentligt kontrakt eller inte. *Om partnerskapet kräver ett bindande avtal mellan parterna, med ekonomiska villkor, är kontraktet med all sannolikhet upphandlingspliktigt och då är inte IOP möjligt.*

Uppföljning och utvärdering

Ingångna IOP-överenskommelser ska följas upp minst årligen. I samband med att ett avtal löper ut eller inför en eventuell förlängning bör en mer djupgående utvärdering av samverkansavtalet genomföras av kommunen i samarbete med den idéburna aktören.

Vidare bör IOP som samverkansform utvärderas under varje mandatperiod. Detta för att kommunen ska få tid att implementera och använda samverkansformen IOP.

Schema vid överväganden av IOP

Källa: SOU 2019/56, *Idéburet offentligt partnerskap – en vägledning*, sid 2-3. Stockholm: Elanders Sverige AB, 2019